

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Nirlapkönyvtári
Növekedésmplé

1917-1918. 82.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egyet hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata . . . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Uj esztendő.

Sablónosan szoktuk máskor az utontfélen elől-utol talált embereket avval a köszöntéssel fogadni, ami különben igen szép kívánság: *Boldog újévet!* De most ezekben a nehéz esztendőkbén, a mikor minden emberi lélekre ránehezedik a gond, a nehézség, a jövő bizonytalanságának érzete: most kétszeresen is érezzük ennek az újévi kívánságnak a tartalmát, most az nem csak olyan sablón.

A közös nyomoruság érzete összehozta az embereknek érzőbb részét, mert hiszen kivétel mindig akad, most is vannak olyanok, a kik sok hasznot huznak a mások bajából, ezek nem is bánnák, ha még számlálhatatlan évekig tartana a háboru minden borzalmaival. — Ezek azonban nem a rendes méretű, normális emberek, hanem olyanok, mint a ragadozó állatok, a melyek mások húásával és vérével élnek. — A rendes méretű, normális ember átlagosan jószívű, jólelkű, úgy hogy a jószívűségére appellálva könnyebben célt érsz, mint ha jogot és kötelességet követelsz tőle. Az ilyen rendes, jólelkű ember együtt érzi a bajt másokkal és nemesak maga óhajt attól szabadulni, hanem másoknak is szívből hasonló jót kíván. Ezért aztán őszinte jóakarattal mondja a mai nehéz időkben: *Boldog újévet!*

Tudjuk azt mindnyájan, hogy az újév terminusa csak emberileg megállapított határidő, de azért mégis másnak érezzük a következő esztendőt, mint a multat, még akkor is, ha Arany Jánossal kénytelenek volnánk így nyilatkozni róla:

„Uj esztendő, patvarba uj,
Legfőlebb is csak tejelés:
A régi roszból toldozá
Uj rosztat a gondviselés“ . . .

A kinek lelkét a nyomasztó gondok és bajok így lehangolják, mint a költőt az akkori szomorú idők egyforma nyomasztó hatása és örömtelensége: az sem maradhat a nélkül, hogy ne érezze maga körül az idők változó folyását. Mert a természet maga mint egy nagy körfolyamot alkotta meg a földi esztendőt, a melyben a téli időszak pihenése után a tavaszi kikelet verőfénye ébred s a nyár rekkenő melege érlel gyümölcsésvirágot és termést, az ősz ismét her-

vasztja és pusztítja a lombokat és virágokat s a tél dermedtő fagya álomba meríti a természetet. A föld is körülrégi ezalatt az ő középponti vonzóját: az éltető napot. Így tehát az esztendő a természetben is mint egy hatalmas körfolyam mutatkozik.

Csak hogy az egyik esztendő körfolyása nem hasonlít a másikéhoz. Anégy évszak meg van a mi égövünk alatt minden évben, de annak napjai nem hasonlók egymáshoz; minden esztendő más időt hoz, másként érleli a termést. Még maga a föld sem járja ugyanazt az utat a nap körül, mert az alatt maga a nap is tovább mozdult egy ismeretlen közép-pont körül a végtelenségben.

Még nagyobb a változatosság az emberi dolgokban, mert hiszen az ember egyenként szabadakaratu lény, életét és tetteit a maga jótetszése szerint intézheti. Igaz, hogy a tömeg nagy része lemond erről a szabad akaratról és átengedi másoknak, hogy helyette gondolkozzanak és cselekedjenek. Ezért aztán a tömegek lélektanában is szabályszerűen visszavisszatérő körfolyásokat kezd észrevenni a történelem bölcsészete.

Az emberre nézve az a legfőbb, hogy soha és semmi körülmények közt se fedkezék meg arról, hogy ő ember és hogy ennek a földi életnek céljai vannak az egyes emberre és az emberi társaságra nézve. Boldog az, aki a lelki harmóniát nem veszíti el soha s a kellő összhangot megtalálja az élet változó körülményei között s a kinek lelke mindig ujló reményre kap az esztendők körforgásában. Az ilyeneken teljesedik be a boldog ujesztendő kívánsága.

Az ilyenkor elhangzó és sokszor nem egészen érdektelen köszöntések közé mi is beállunk és biztosíthatjuk róla lapunk összes olvasóit, hogy ismeretlenek vagy ismeretlennek a legönzetlenebb jóakarattal kívánjuk a legjobbat ebben az új esztendőben. Mindenekelőtt pedig kívánjuk, hogy hozza meg ez az ujesztendő a világnak azt, a mit az egész világ jólelkű emberei már régen óhajtának, ami a szívek legtítkosabb rejtekeiben mint hó sóvárgás él már hónapok óta, a mi legujabban komolyan előtérbe került s a miről már lehet nyiltan beszélni: a sok vérontás után hozza meg az ujesztendő a várva várt békét!

A gömőri hősök emlékezete a gömőri falukban.

— Második cikkünk. —

(G.) Ha már meg volna a Tompa-kulturtársaságunk és annak kebelében egy művészeti célokat maga előtt ismerő szakosztály, nem lenne nehéz művészeti szempontból gyakorlati megoldását keresni annak a szép és nemes célzatu eszmének, a melyet karácsonyi ajándékul adott a gömőri faluknak és városoknak az alispán s a mely minden gömőri s az életével áldozó hős nevét művészi alkotásokon szeretne megörökítve látni.

Predestinálva lenne ez a szakosztály arra, hogy kezébe vegye ezen kegyeletes eszme életét és emlékeket állítson a gömőri faluk és városok segítségével a gömőri hősök dicsőségének.

A kultura nem rendkívül szükséges intézménye ma még, csak a jövő horizontján van s így magukra a falukra és városokra vár a feladat, hogy az alispáni intézkedés nyomán megteremtsek az elesettek emlékét megőrző emlékműveket.

Művészeti szempontból s az általános elvek szempontjából nem szükséges tanácsokkal szolgálunk azoknak, akik hivatva lesznek ezen emlékművek felállítását és megválasztását elhatározni, mert a Hősök Emlékét Megörökítő Bizottságnak a multkori cikkünkben említett kiadványa csupa oly alkotásokat tartalmaz, melyek megfelelnek ezen követelhető művészeti elvnek: *legyenek ezek az emlékművek méltóak a magyarság hősi érzületében és tetteiben és legyenek méltó megörökítői annak a nagy kornak, amelynek elmulthatatlan dicsőségét hirdetni hivattak.*

Legyenek komoly és méltóságos stilben tartottak, vonalaiknak egyszerűségével vagy szimbólumaiknak megkapó voltával hassanak minden szemlélő lelkére meleg intenzitásával annak a hévnek, amellyel emberi életek multak el s azzal a gyászszal, amelyet némán és hősiesen tudunk a szívünkben hordani.

Az emlékművek, illetve emléktáblák megválasztása a községek anyagi erejétől függ, de mindenestre remélhető, hogy a község anyagi hozzájárulásán kívül minden községben lesznek oly tekintélyes önkéntes adakozások is, amelyek ezen emlékművek felállítását lehetővé teszik és kvalitását emelik.

A községek rendelkezésére álló illusztrált füzet árjegyzéke szerint már 200 koronától feljebb kaphatók művészi kezek által előállított táblák s tekintettel arra, hogy ezen összeg részletekben is törleszthető, a községek anyagi erejét tulságosan nem terhelhetik meg.

A tábla, illetve emlékmű megválasztása az anyagi kérdés tisztázása után igyekezzék idomulni a helyi körülményekhez és a kiválasztandó elhelyezési helyhez.

A tábla méltó helyet kaphat a község háza falán vagy a templom homlokzatán vagy egy erre külön építendő s termésköből művészi ízléssel összerakható emelvényen.

Az emlékművek felállíthatók a községek főterein vagy a templom közelében, avagy a temető fái között, mindenesetre esztétikai szempontból kifogástalan helyen s a jóízű parancsoló szavait meghallgatva.

A köteles kegyeletet mélyen sértő dolog lenne tehát az emlékművet vagy emléktáblát oly helyen feállítani, mely például közvetlen közelében van egy kocsmahelyiségnek, a hol a duhajkodások és mulatozások zaja nem lenne illő ezen emlékek karakteréhez.

Igen szépen összhangba hozható a gömői természet sok szépsége a lelki érzületek nemes ségének ezen szép megnyilvánulásával s a természet pompája a legszebb keret ahhoz a szíhez, amely a hősök hőseit akarja felmagasztalni.

Világháboru.

A múlt hét végén pár napi szünet állott be a romániai hadműveletekben és csakugyan jött is arról hír, hogy néhány napi pihenőt kaptak az üldöző csapatok a gyors előhaladás után. Erről a gyorsaságról az ellenfél is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik, elnevezték azt Mackensen villámútjának.

Valójában azonban csak a csapatok kaptak egy kis pihenőt, de a vezérek előkészítették a további előnyomulás terveit. Együttal mindjárt kezdődött is a tervek kivitele és pedig körülbelül az előbbi villámgyorsasággal.

A Dobrudzsában adták meg az előnyomulás irányítását, a mi így is volt helyén, mert Nagy-Oláhországban küzdő seregeink keleti szárnyát biztosítani kellett előbb. Tehát a német-bolgár török seregek elkezdték Sacharov orosz seregeit szorongatni Dobrudzsa északi dombos erdeiben. Pár nap alatt elfoglalták Tulceát s ezzel kezükbe esett a Duna deltája, mert most már a Dunán fölfelé nem szállíthatnak az orosz hajók semmit. Így a dobrudzsai orosz sereg az északnyugati szögletbe szorult. Ott is elfoglalták Mackensen seregei Isaceát és Mahmudiát s ezzel Besszarábia felől elzárták az orosz sereget. Annak csak Braila felé van útja Macinon át. A macini hídfőt is erősen ostromolják már s így Brailát a Dunán át fenyegetik.

Ezalatt elérkezett a többi seregek működési ideje is. A dunai sereg a Calmatuiul folyó torkolata felé haladt északi irányba s a folyó torkolatát átlépve haladnak a Buzeu torkolata felé Braila irányába.

Falkenhayn serege pedig, amelyben sok magyar is harcol, két irányban kezdett harcolni: egyik csoportja a brailai vasut mentén Filipesti felé tört előre s az erős ellenséges állásokat elfoglalva, Filipestin túl hatolt. A másik csapat délnyugatról tört elé Rimnik-Sarat felé, áttörte az ellenség vonalát 17 km. szélességben s több mint 10000 foglyot ejtve, Rimnik-Sarat várost is elfoglalta. Egy oldalcsoport Erdély szögleténél a Zabola patak mentén tör előre s északnyugatról befolyásolja a harcok sorsát.

Erdély keleti határán még erős volt a héten az orosz előtörés, az Uz-völgytől északra a Magyaros határgerinczet is elfoglalták. De ez nem nagy baj, mert ha seregeink Moldvát elérik, az oroszoknak ugyanis vissza kell vonulniuk az oldalbefogás veszedelme miatt. — Előttörésekkel próbálkoztak Bukovinában is Dornavatra és Ludova körül, de a mi seregeink helytállottak. Ugyancsak helytállottak tovább északra Zalosce táján is, valamint a német seregek Dünaburgtól délre heves orosz rohamokat vertek vissza.

Látjuk, hogy a harcok, ha kevesbedtek is, de nem szüntek meg, sőt egyelőre ki is ujulnak, mert a békeajánlat miatt az ellenség nagyon ki akarja mutatni harci készségét.

A macedóniai fronton különösen az angolok támadtak a Vardár folyónál, de sikertelenül. A Doiran-tónál s a Cserna folyónál is voltak kisebb harcok.

Aránylag legesőndesebb most az olasz front, onnan pár hét óta többnyire az a hír jön, hogy változatlan, nincs nagyobb esemény.

A nyugati fronton, bár a Somme menti nagy angol-francia offenzíva igen kis sikerrel véget ért (a térképen jótor mán egy vékony ceruzavonással elintézhető ez a 800000 emberbe kerülő félévi siker), mégis mutatni akarják a francziák és angolok, hogy ők nem akarnak békét, ők harczra készek még s ezért a Somme folyótól északra s az Ypern táján többször érkezik kisebb harci vállalkozások hire, de sokszor a német csapatok győzelmével végződnek, bár az angolok legujabban is szállítottak jelentékeny erőt Franciaországba.

Az ázsiai harczterekről csak kisebb csatározások hire érkezik néhanapján.

A béke ügye megmozdult és nem pihen. Ujabban az amerikai Egyesült-Államok elnöke hívta föl az ellenséges feleket föltételeik előterjesztésére, hasonló jegyzék ment szét Svájból is. A semleges államokra nyomasztó a háboru, szeretnék már a békét elősegíteni.

Az ellenség lapjai és államférfiai meglehetősen ellene vannak a békének, a min nem lehet esodálkozni; most éppen meglepte őket a békeajánlat s a harctéren ők vannak rosszabb helyzetben s így nem lenne rájuk dicsőséges a béke. De lassanként majd beletörődnek; hivatalosan még nem is válaszoltak, jól meggondolják előbb a dolgot. Addig pedig Hindenburg nem pihen s jellemző mondása: „az idén nem lesz téli kvártély“, ez is sieteti a háboru végét.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 27-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Benyo László, Bodor István, Czinke István, Grosinger Miksa, dr.

Kármán Aladár, dr. Ráróssy Gyula, id. Rábely Miklós, ifj. Rábely Miklós, Rónay Gyula, Simon Mihály, Süteő István, Stolcz Zsigmond, Szabó József, Varqa István és Zachar Gusztáv.

A polgármester üdvözlő szavakkal nyitotta meg a gyűlést, rámutatott az első fontos tárgyra, a város 1917. évi költségelőirányzatára, mely csak sablonos munkának tekinthető, mert a mai nehéz viszonyok között nem lehet tökéletes és minden tekintetben megfelelő költségelőirányzatot készíteni.

Füredy Pál főjegyző ezután felolvasta a költségvetést, melynek szükségleti tételei: I. Adók és illetékek 11497 K 21 f., II. Rendszeresítettek: 100503 K 61 f., III. Irodai szükségletekre: 5680 K. IV. Fuvar-, napi- és tisztelteltdijakra: 1000 K. — V. Katonabeszállásolási költségekre 800 K. — VI. Községi épületek javítására 7800 K. VII. Utcák terek fentartására: 3428 K 38 f. — VIII. Iskolai célokra: 26741 K 32 f., — IX. Rendőri- és hivatalos kiadásokra 64549 K 29 f., — X. Gazdasági kiadásokra 27535 K 68 f., — XI. Városi szegényeknek 4080 K. — XII. Terhelő adósságok és kamataira 184701 K 29 f. — XIII. Rendkívüli kiadásokra 19378 K. — XIV. Előlegekre 1400 K. — XV. Vegyes és előre nem láthatókra 11220 kor. Összesen 480214 K 78 fillér az 1916 ra jóváhagyott 441037 K 21 fillérral szemben. — *Fedezet:* I. Készpénzmaradvány 12000 K. — II. Ingatlan vagyon jövedelméből 145776 K 93 f. — III. Jogok és javadalmak jövedelméből 122009 K 25 f. — IV. Tőkék, értékpapírok és részvények jövedelméből 22791 K 85 f. — V. Térítvényekből 44122 K 81 f. VI. Vegyes és rendkívüliekből 29678 K 10 f. Összesen 376378 K 84 f. az 1916 ra jóváhagyott 349167 K 43 fillérral szemben. A mutatkozó hiány 103935 K 84 f., mely 82% községi pótdadó és 14% mezőbörbér pótdadó útján nyer fedezetet.

A költségvetéshez az utcák és terek gondozása és általában a köztisztaság kérdésénél emelt szót id. Rábely Miklós s kifogásolta azt, hogy nem fordítatik elég gond az utcák tisztántartására és az összehuzott szemébtuczkák eltakarítására, valamint az utcái átjárókra. A rendőrkapitány hatáskörébe kívánta utalni a tisztítás ellenőrzését. A polgármester köszönettel vette a jóindulatu figyelmeztetést, beismeri maga is, hogy bajok vannak e téren s kéri a rendőrkapitányt, hogy ha a felszólaló által felsorolt panaszokhoz hasonló jelenségekről közegei útján vagy személyesen meggyőződött, tegyen erről jelentést s még a legnehezebb viszonyok között is azokat orvosolni fogja. A felvilágosítást és az ügy ily módon való elintézését a felszólaló megnyugvással vette tudomásul.

Czinke István a Ferenczy emlék előtti hely gondozására kéri a kertészt utasítani, mert ez is a város hatáskörébe van utalva s a sirok fentartásánál nehézményezte azt, hogy a sírhelyek kerítéseinek méretei nem tartatnak be s a sirok között oly keskeny válik a kerítések miatt az ut, hogy ott a koporsót szállítók el sem tudnak menni. A polgármester a mérnököt felhívta az előterjesztésre s a némileg rendbe hozott utak kimérése czéljából is ígéretet tett arra nézve, hogy korlátokkal zárják el az utakat a temető bajárója előtt és a vasuti hidnál s csak a temetések alkalmával nyitják ki azokat.

A költségvetést ezután elfogadta a közgyűlés. A községi közmunka, városi szegények intézete, városi vízmű, Gizella kiseddóvó intézet, 7 éven felüli elhagyottak segélyalapja, árvaházi alap, iskolai alapvagyon, sírhely alap, tűzoltó zászló alap, munkás segély alap, Tompa-szobor alap, Káposztás Nagy Mária-alapítvány, Csenka Vilmos-alapítvány, Jánosdeák Kálmán-, Bokrányi-, Gömörm. Gazdasági Egyesület-, Káposztás Nagy Mária-, Lenner Nándor-, Horváth János és neje-féle alapítvány 1917. évi költségvetését a közgyűlés elfogadta.

„A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“
elfogad betéteket a legmagasabb kamatozás mellett.
A Magyar Általános Hitelbank részére elfogad mindennemű fizetéseket és díjmentesen továbbítja azokat.

Cseh István városi közgyám nyugdíjaztatása iránt beadott kérelemnek hely adatott s 1917. január 1 től a nyugdíjazást kimondották.

Kapusznyák Ilona illetősége iránt beadott kérelem elutasított.

A gyűlés végén a közlelmezésre vonatkozólag megnyugtató kijelentést tett a polgármester, hogy ezután a lisztet és kenyeret csak egy helyen fogják árusítani, hol mindenki megkapja az őt megillető mennyiséget. — Így lesz egyéb élelmiszerekkel is. A világítással nagyobb baj van, mert a villanytelepre a hetek óta elexpe diált cisterna-olaj nem érkezett meg s azt most hivatalosan kutadják és sürgetik.

Végül a polgármester békés boldog új évet kívánt a város képviselőtestületének s ezzel a közgyűlés befejezést nyert.

A koronázás ünnepe.

Az országos gyászt felfüggesztették s december 27-étől — a királyi pár Budapestre történt ünnepélyes bevonulásától — a koronázásig, vagyis december 30-ig a fővárosban és az egész országban disz és pompa, ünnepi hangulat, általános öröm dominál.

Páratlan lelkesedés, mesés pompa és disz fogadta az új királyi párt az ország fővárosába vonulásakor, s 1916. decz. 30-ika az egész országnak történelmi nevezetességű s örökké emlékezetes napja lesz, mert e napon koronázták meg országra szóló fényvel és a magyar nemzet legnagyobb lelkesedése közepette IV. Károly magyar királyt.

Városunkban is ünnep, bensőséges ünnep volt e nap s házaik lobogódiszt öltöttek, a munkás kéz megpihent, s a templomokban buzgó fohász szállt az Istenhez, hogy áldja meg az alkotmányosan uralkodó magyar királyt és családját, irányítsa minden tényét úgy, hogy abból a hazára és annak népére boldogság és fény áradjon!

Pénteken este 6 órakor a helybeli róm. kath. templomban litánia volt s egy óra hosszát zúgtak az itthon maradt harangok, hirdelve a történelmi nagy esemény közeledését s ájtatos imára hívta fel a lakosságot, mely atyai jószágot vár, népei boldogítását reméli az új királytól.

Már délután megjelentek az épületeken a nemzeti színű lobogók s közzétették, hogy december 30-ika, a koronázás napja hivatalos országos ünnep, olyan mint a vasárnap s e napon munkaszünet tartandó a hivatalokban és az üzletekben is. — Reggel ismét megkondultak a harangok.

A róm. kath. templomban 9 órakor volt a koronázási hálaadó istentisztelet, melyen a polgári és katonai hatóságok képviselői testületileg vettek részt.

*

Az ünnepi misét nagy papi segédlettel Széman Endre prelátnak pontifikálta s Uthly Antal róm. kath. kántor alkalmi egyházi énekeket énekelt.

Az evangélikus templomban csetneki Gyürky Pál emlékezett meg gyönyörű szavakkal az új királyi párról.

Az izraelita templomban nagyszámu hívek előtt az ünnepi istentisztelet keretében Singer Rezső kerületi főrabbi mondott gyönyörű, hazafias szellemtől áthatott imát.

*

A koronázási ünnepélyre az ország mén-telepei és a legkiválóbb lótényésztési intézményei szállították fel a lovakat. A rimaszombati ménteleposztály parancsnoka: Pöcher Gyula százados négy gyönyörű lovat küldött az ün-

nepélyre négy legénnyel az osztály szép fekete togatát is elküldötte.

* * *

A király a koronázás alkalmából kegyelmi ténytet gyakorolt az amnestiával is s a rimaszombati fogházban lévő — vétségért elítélt bűnösök közül — harmincz fogolyt megkegyelmezett. — Ezek a koronázás után szabadlábba bocsáttatnak.

Az V. hadikölcsön gömöri akciója.

A fontolgatók figyelmébe.

Az ötödik nemzeti hadikölcsönre január 8-ig még mindig lehet jegyezni. A hivatalosan megállapított záróhatárnap ugyan még december 22-én elmúlt, de tudvalevőleg a pénzügyminiszter meghosszabbította a jegyzés idejét kettős okon.

Egyik ok az volt, hogy a határidő utolsó napjain olyan nagy kedv mutatkozott még a jegyzésre, hogy a budapesti és vidéki pénzügyesek kettőzött munkával se tudták a tömegesen jelentkezők jegyzéseit lebonyolítani. Másik ok pedig az volt a záridő meghosszabbítására, hogy az ilyen kényszerűségből kimaradtakon kívül még mindig nagy számmal akadnak olyan bujkálók is, akik nem a tolongásban, hanem a magok csalafinta akaratából maradtak el a jelentkezésből.

És csakugyan, szinte ujjal mutathatnánk rájuk az utcán, neveiken nevezhetnők meg őket hangosan, akik még mindmáig nem vették ki részüket a haza iránt tartozó ama kötelességből, melynek teljesítése dusabb hasznot hajt, mint a legbiztosabban kamatozó takarékbetét. Hiszen maguk a takarékpénztárak is hadikölcsönbe fektetik tőkék feleslegét. Maga ez a tény a legerősebb bizonyítéka hadikölcsönre való bizalmunkról. A mi pedig a bizalmunkat illeti, csak arra az egy példára hivatkozunk, hogy az árvaszékek, felelőségük súlyos tudatában, az árvapénzeket is hadikölcsönbe fektetik. Így például csak egymaga Pestvármegye árvaszékek egy milliót jegyzett, Gömörvármegyéjé 400000 koronát. A tépelődők, habozók, aggodalmaskodók tehát ne húzódozzanak, ne tépelődjenek tovább, hanem siessenek hadikölcsönre jegyezni. Január 8-ig pótolhatják mulasztásaikat. Másképp még unokáik nevét is kiteszik a megcsúgyenyítésnek.

*

A vármegyei eredmény a második jegyzési idő végeztével meghaladja a 13 milliót s a jegyzés határideje január hó 8-ig elhalasztatván, serényen megindult a munka, hogy a negyedik hadikölcsön 15 millió eredményéhez közel vigyük az ötödik gazdasági küzdelem sikerét is. Kiveszik ezen küzdelemből részüket a közigazgatás emberei épen úgy mint a pénzügyesek tisztviselői s dicsérettel kell megemlékeznünk a postahivatalokról is, ahol a második jegyzési idő végéig egy negyed millió korona értékű jegyzés történt.

Fordulónál.

Nagy érczkeréke zúgó időnek
Csattogva fordul,
Év temetésén emlékek jönnek
Véres napokból.

Ott künn az éjben most pihen a tél,
Véres a földünk...
Síró sirámban az Ó év beszél,
Csordúl a könnyünk.

— Odakünn messze, piros mezőkön
Riadó harsan,
Szomorú szélben, bús temetőkön
Zokog a dallam.

Gyermekek árván..., özvegyek sírnak
„Caesári” vágyért...
Véres a színe az alkonypirnak
Egy új világért!

Idebenn nálunk, zengő bércz alján
Szomorún járunk.
Dübben a lelkünk, bús magyar harcán
Gyászol a vágyunk...

Aki bennünk vagy: — szólalj meg Isten
Áldásod hintve!...

Csipkebokrodat gyujtsad meg itten
Mindenik szivbe'...

Nagy érczkeréke zúgó időnek
Csattogva fordul,
Év temetésén emlékek jönnek
Véres napokból.

Doktor Dezső.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok.

Szeretnék mély bókkal meghajolni az új év hajnalán s szeretném ezen kellemetlenkedő rovatom halálát kívánni az új esztendőben.

Jó lenne, ha sohasem kellene arról írnom, hogy csunya színek keverednek az Élet színvilágába, hogy apró botlásokkal van teli az út, amelyen előre kell mennünk s hogy tövisről még mindig a rózsafákra is.

Jó lenne egy szép béke arany sugaras napját köszönteni ezzel a híg, lila tentámmal, amelylyel legujjában irni kezdek, jó lenne telekaczagni ezt az életet szépséggel, tavasszal, szerelemmel és itthon látni mindenkit, aki elment... azt is, aki örökre elment tőlünk.

Jó lenne elaludni és felébredés helyett belelépni abba az álomvilágba, amelyben még a pók hálója is arany és amelyben még az asszonyok csókja is, a szerelmek fogadkozásai is igazak...

Jó lenne több reménnyel és fiatalabb fejjel boldog ujesztendőt hadarni...

*

Ennél komolyabb és realisabb téma az a sok panasz, amely a leveleink kézbesítése miatt került el hozzám.

Nemcsak arról van szó, hogy pontatlan, nehézkes és hogy az érintkezési módor a postásaink részéről nem a márk világba való, hanem sok elkallódott levélről stb... stb... szól a panaszos hang.

A postánk reputációja nem engedi meg, hogy a panaszra okot adó állapotok tovább is fermaradjanak s hogy oly leányok kezében legyen a leveleink kézbesítése, akik azt szórakozásnak tekintik.

*

Egy vidéki közigazgatási ember, aki névleg nyugalomban van ugyan, de a háboru kötelességet parancsoló szavára egy fiatal szolgabíró erejével harcra az akták tömege ellen, a multkor a burgonyarekvirálási rendeletről mondotta meg véleményét.

Ez a vélemény tetszőnek épenséggel nem volt mondható s az érveléseknek kliója kétségkívül ez volt: „lehetetlen intézkedés az, hogy én, a Ferencz József-rend lovagja, ugyanannyi burgonyára tarthatok igényt naponta, mint a sertésem.”

*

Ha a vasuti késésekről írni akarnék, akkor jobb lenne bele se kezdeni.

Nem is ereszttem hosszú lére a mondókámat, csak egy a mult héten hallott nagyítást kell leszögezmem.

Egy rimaszombati ember a délelőtt féltizes vonattal Nyustyára akar menni. Féltiz felé kísétál az állomásra azt gondolva, hogy még mindig eleget várhat délig, amikor talán berobog a várva várt vonat.

Legnagyobb meglepetésére a vasuti állomáson egy vonatot talál, amely a mozdonyával a temető felé füstöl és épen úgy néz ki, mintha a Nyustya felé induló vonat lenne.

Érdeklődik a dolog nyitja felől és megtudja, hogy ez a vonat nemsokára indul Nyustyára, de ez nem az aznap délelőtti, de a megelőző esti vonat, melynek a különféle csatlakozások bevárása miatt némi kis késése van.

Ugy-e bár senki sem hiszi, hogy ez megtörtént? De még megtörténhet!

Ojjé!

*

Azt hallottam, hogy a Rimaszombati Takarékpénztárt is megbüntették a hó el nem seprése miatt.

Nem tudom benne van-e az ítélet indokolásában, hogy egy oly intézettől, mely a mult évben 4000 korona értékű öntözőkocsit adott ajándékba a városnak, joggal elvárhatja a hatóság, hogy ne csak a sajt háza előtt söpörje el a havat, de a szomszédban lévő városháza járdáját is szabadítsa meg a hótól s hogy a

hőseprési kötelességének annál is inkább és fokozottabb mértékben tegyen eleget, mert különben azt lesz kénytelen hinni a hatóság, hogy az öntözőkocsival jövőben elkövetendő s ily főbenjáró kihágások büntetési alól való mentességét akarta biztosítani.

Ha nincs benne — nem szoltam semmit, csak arra vagyok kíváncsi, nem-e haragszik meg Rimaszombat város a havas járdájú pénzintézetre és nemes haragjában nem-e adja vissza sértődötten az öntöző kocsit?!

Glin.

A mi aransarkantus vitézünk-ről ezt írja a hivatalos liszta:

„Ifj. Farkas Zoltán hadnagy az 5. honvéd huszárezredben (két ízben megsebesült, Signum laudis, I. és II. oszt. ezüst vitézségi érem.)

A mi aransarkantus vitézünknek egész háborus élettörténete van ebben a távirati stílusban megfogalmazott hiradásban, amely sok derék, sok ősi, sok nemes és sok vitéz nevet tartalmazza.

A koronázás örökké emlékezetes nagy napja meghozta Gömörnek az ajándékát s az aransarkantus vitézek leventéi közé beállított egyet a gömői vitézek glédájából is — egyet, a legérdemesebbet.

Mikor végigzugott a háboru első szele, megmelegedett a „kis“ Farkas Zoltánnak a melegség iránt ősi hagyományként meleg vére s element a nagy lelkesedések forró napjaiban azzal a szerény, csendes és nemes egyszerűséggel, amely egész lényét jellemzi s amely a háboru nagy zivatarában csak nőni és nemesedni tudott.

A kitüntetések közkatonáján kezdte, „a kis ezüst“ simogatta először a szíve tájékát s most egy nagy királyi kardja érinti a vállát, hogy azok sorába lépjen, akik talpig leventék és vitézek s akiknek régi hagyományként aransarkantus peng csizmájukon s kis aransarkantus disziti kalpagjuk forgójának tövét.

Az aransarkantus vitézek a régi, regényes lovagkor gyermekei — a mi aransarkantus vitézünk az új s az élettől játszó háboru vértengeréből kinőtt ember, akinek dicsőségével egyútt örül a gömői rögök világa s akinek vitézi voltát bámulattal zengi szerényen a gömői krónikás tolla.

Előfizetőinknek, olvasóinknak és munkatársainknak boldog és békés újévet kíván a szerkesztőség és kiadóhivatal.

Személyi hírek. Kubinyi Géza főispán a koronázásról január hó 2-án tér vissza Rimaszombatba.

Lukács Géza alispán, udvari tan. csütörtökön a koronázásra Budapestre utazott s onnan ma visszaérkezett.

Ifj. Kubinyi Géza országgyűlési képviselő a karácsonyi ünnepek alatt nejevel szüleinél Rimaszombatban volt.

Nechwatal János ezredes, a 80. gyalogezred parancsnoka a karácsonyi ünnepeket Grácban családjánál töltötte s 27-én ide visszaérkezett.

Ezredesi kinevezés. A király kegyelemből és kivételesen az ezredesi címet és jellegét adományozta csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Géza szolgálaton kívüli viszonybeli címzetes alezredesnek.

Előléptetés. Gróf Serényi Béla országgyűlési képviselő, putnoki nagybirtokos, népfőlkeli hadnagy főhadnaggyá lett előléptetve.

Kórházi kinevezések. A gömörvármegyei kórháznak dr. Löcherer Tamás elhunyt óta üresedésben lévő igazgató-főorvosi állása az elmúlt napokban Kubinyi Géza főispán által betöltött, aki ezen — a vármegye közegészségügye tekintetében nagyfontosságú állásra dr. Kármán Aladár tb. kórházi főorvost, az eddigi helyettes ig. főorvost nevezte ki. A szoros és mindég megbecsülésseljes viszony, mely a „Gömör Kishont“-ot egy negyedszázadot meghaladó idő óta dr. Kármán Aladárhoz fűzi s az a lankadatlan és az újságírói véna örökké lázas tevékenységétől ösztönzött munkásság, melyet dr. Kármán Aladár e hasábon kifejtett, arra ösztönöz bennünket, hogy az önzetlen munkának ezen megjutalmazása alkalmából az öröm hangján és a szeretet meleg szavaival referáljunk közönségünknek. — Dr. Kármán Aladár kinevezése egy huszonötsten-

dős lelkiismeretes orvosi életpálya elismerése s egy a köznek és közért dolgozó egész egyéniségnek méltó megbecsülése. — Ugyanezen alkalommal a főispán osztályvezető főorvossá nevezte ki dr. Sigmund József osztályvezető műtő orvost, akinek sebészeti tudása kórházunk színvonalát magasra emeli. A dr. Sigmund József helyére osztályvezető orvossá dr. Fuchs Izso kórházi alorvos neveztetett ki, akinek kinevezése méltó jutalom az eddigi buzgó működéséért.

Hősi kitüntetés. Teleszniczky Ede, a vármegye irattárosa, mint a 25 ik gyalogezred tartalékos szakaszvezetője a háboruban hősiesszen harcolva megrokkant. Polgári foglalkozásába visszatérve fellábbal, de egy egész ember erejével kiveszi részét abból a nehéz munkából, mely ma a közigazgatásra vár. Serény polgári munkája közben nagy öröm érte. Meleg hangu levél érkezett a vármegye alispánjához, melyhez a nagy ezüst vitézségi érem volt csatolva s a melyben a Teleszniczky hősi érdemeinek elismerése mellett a vitézségi érem kézbesítése kéretett.

Eljegyzés. Dr. Csornyánszky Alfréd nyitnari szolgabíró, tart. m. kir. honvédfőhadnagy, dr. Mészáros Istvánné kir. főügyész helyettesné fivére eljegyezte dr. Kovalik János zsolnai ny. főgimn. tanár, földbirtokos és neje Murin Agnes leányát: Olgát.

Vöröskereszt-egylet gyűlése. Az országos Vöröskereszt-egylet mult hetekben tartotta Budapest közgyűlését, melyen a vidéki fiókok is képviselve voltak. Rimaszombat városi választmány képviselőjében Samarjay Jánosé elnök és Gaál Emil gondnok vettek részt a közgyűlésen.

Ügyvédi kamarai hir. A miskolci ügyvédi kamara Mihalik Dezső nagyrőcei ügyvéd elhalálása folytán a kamara lajstromából törölte s irodája részére gondnokul dr. Mihalik Ábrist rendelte ki.

Állatorvosi kirendelés. A földmiv. miniszter a Jolsván elhunyt Szobonya József m. kir. állatorvos ideiglenes helyettesítésére Liszmann Zsigmond m. kir. állatorvos gyakorlatot kirendelte és öt Nagyrőce székhelylyel Nagyrőce és Jolsva városokban, valamint a nagyrőcei, ratkói és garamvölgyi járásokban előforduló állatorvosi teendőket megbízta. Az új állatorvos decz. hó 26-án állását eloglalta.

Kirendelés. A budapesti ügyvédi kamara Kubinyi Zsigmond budapesti ügyvéd elhalálása folytán, az iroda gondnokául dr. Serly Sándor budapesti ügyvéd, gömői földbirtokost rendelte ki.

Szabadságon. A lefolyt héten hadbavonult fiaink közül számosan voltak itthon szabadságon. A tanári kar tagjai közül Horvath Albert, Fábrián Vilmos, Szigeti Benedek Gyula főhadnagyk voltak itthon. Itt láttuk továbbá Rónay Gyula tüzérfőhadnagyt, Stolcz Zsigmond Wuffka János, Szakall István, Bartha István és Bertalan hadnagykot, továbbá a messze északi harctéren küzdő Szoyka Pál jövevű kereskedő polgártársunkat is.

Orosz fogságban. Lapunk munkatársa: Haynik Géza és hírlapíró társunk: Márkus László orosz fogságból Niszinovgorodból irtak legutóbb értesítést, hogy jól érzik magukat. — Röder Alfréd munkatársunk pedig értesítést küldött, hogy november 1 én sebesületlenül olasz fogságba esett.

Hírek a vármegye házaról. Dr. Fornet Gyula vármegyei főjegyző, aki betegsége miatt január hó 31 ig szabadságot volt, szabadsága letelte előtt bajából felgyógyulván, elfoglalta hivatalát. — Szelczky Árpád tb. árvaszéki elnök betegsége miatt újabb 3 havi szabadságot kapott az alispántól. — Dr. Jarmatzky Sándor tart. főhadnagy, hadifogolyügyi tisztt hivatala a második emeletről a földszintre lett áthelyezve.

A polgári leányiskola értesítése. Kanyaró-járvány miatt a rimaszombati polgári leány iskolában a járvány szünet január hó 10 ig meghosszabbított. A vidéki tanulók tehát január 9 ig otthon maradhatnak.

Ujévi üdvözetek megváltása. Dr. Bleier Leó és neje újévi üdvözet megváltásául 5 koronát juttattak szerkesztőségünkhez a vak katonák javára. Az összeget köszönettel rendeltetési helyére küldtük.

Katonai kitüntetések. Friedl György putnoki gyárigazgató fia: Friedl György 27.

tábori tarackezredbeli tart. hadnagy az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismeréséül signum laudissal tüntettetett ki.

A hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztrel lett kitüntette Silberg Károly 80-ik gyalogezredbeli tart. hadnagy.

Signum laudissal tüntettetett ki Redlich Hugó 5. gyalogezredbeli tart. főhadnagy.

Az 1. oszt. ezüst vitézségi éremmel lettek kitüntette a 25. gyalogezrednél: Paulinyi Gyula tart. kadett, Kiss András tart. törzsörmeister, Szécsi Albin, Szabó János hadapródörmeisterek, György István címzetes örmeister, Galucs András és 14 gyalogos. — A 2. oszt. ezüst vitézségi érmel kapták a 25-ik gyalogezrednél Beliczky Árpád tart. hadnagy, Helm Viktor és Werner Arthur népfőlkeli zászlósok.

Ugyancsak a 25. gyalogezrednél másodizben lettek kitüntette a bronz vitézségi éremmel százketten a legénységi állományból.

Legfelsőbb dicsérő elismerésben részesültek Bechthold Miksa tart. főhadnagy és Bachnyák Albert tart. hadnagy a 25. gyalogezrednél és Parizek János tart. hadnagy a 80. gy. ezrednél.

A hadiékítményes 3. oszt. vaskoronarenddel lett kitüntette Kornhoffer Albert 25. gyalogezredbeli százados.

Az arany érdemkeresztrel a vitézségi érem szalgján tüntettetett ki Dollauszky Leó 25. gy. ezredbeli tart. zászlós.

Halálozás. Lapzártakor kapjuk a hirt, hogy Sebők Pál csetneki földbirtokos, vármegyei életének tevékeny és tekintélyes alakja 84 éves korában deczember hó 30 án hossza betegség után Csetneken meghalt. — Temetése újév napján délelőtt 10 órakor lesz Csetneken.

A szent-korona gömői gardistái.

A „Társaság“ legutóbbi számában érdekes cikk jelent meg, amely a magyar szent korona egyik legszebb ünnepéről ír, arról a nagy eseményről, mikor a szent korona tiz esztendő bécsi fogságából II. József intézkedése folytán hazakerült. A nemes vármegyék versenyeztek abban, hogy a hazaérkezett korona őrzésére minél pazarabb nemzeti küldöttségeket küldjenek s egykoru író följegyzései nyomán képet kapunk arról, hogy mily fényűzést fejtettek ki nemeseink ezen alkalommal. Egyik megye versenyzett a másikkal és sok nemes itju részt akarván venni szent zálogunk őrzetében, kevés ősi örökséget vagy zálogba vetette vagy örökösen eladta pompás színű ruhája miatt. Ezen pazar és fényűzésteljes önkéntes gárda Gömörből is kapott tagokat és pedig mint fővezér Szatmáry Király Miklós, mint százados gróf Andrássy Leopold s mint főhadnagy Bjélik János vett abban részt.

Karácsonyi ünnepélyek. A szokásos karácsonyfaünnepélyeket ez idén is megtartották a vármegyei kórházban, a m. kir. állami gyermekmenhelyben, a méntelepen stb., mindegyik szerény méretek között — a mai időkhöz méltón — egyszerűséggel, de mégis örömméppé tette e napot mindenütt a vezetőség.

A közönség tájékoztatására. A vasuti állomástönkség ismét szigoru rendeletet és utasítást kapott, hogy az állomás perronjára csakis külön perronjegy váltása ellenében engedje be a közönséget. Nálunk az a szokás, hogy ugy az érkező vonatot, mint az elindulást váró közönség csoportosan kivonul a pályatestre, sőt egy idő óta az újságokat váró publikum is megszállja a pályatestet s kellő személyzet hiányában ezt lehetetlen volt megakadályozni, bármilyen érélyes fellépést tanusított a főnökség és a szolgálatot tevő tisztviselő. Az új szigoru rendelet értelmében a pályaudvar el lesz zárva s csak az utazó érkező közönség vagy a perronjegyet felmutatók járhatnak a lezárt területen. Azért hívjuk fel idejében a közönség figyelmét, mert a szigoru birságlósoknak elejét akarjuk venni.

Halálos baleset. Megirtuk lapunk mult számában, hogy Osgyán vasuti állomás mellett halálos baleset történt. Mult szombaton ugyanis a reggel Cserepes felől jövő személyvonat az osgyáni állomástól mintegy 2—3 kilométernyire a pályatesten dolgozó Patkó János 54 éves pályamunkást elütötte s a gép kereke a szerencsétlen embert valósággal lenyakazta úgy, hogy a szegény munkás szörnyet halt. A hullát 23-án délután felboncolták s a vizsgálat megindult, hogy terhel-e valakit gondatlanság.

Nyugdíjba vonult plebános. *Szepessy* Károly feledi plebános, aki a feledi plebániár: évtizedek óta buzgólkodik hívei lelki javára, mint értesülünk, legközelebb nyugalomba vonult s helyettesítéséről az egyházmegye főpásztora már gondoskodott.

Halálozások. Vármegyénk egyik előkelő, köztisztelőben álló családját érte gyász a múlt héten, mikor társas életünk évek hosszú során át nagy tiszteletnek és közbecsülésnek örvendett tagja: felsőkubini és deménfalvi *Kubinyi* Ferencz, Gömörvármegye nyug. tiszti főügyésze elhunyt 67 éves korában, legboldogabb házasságának 42-ik évében Kassán. Hosszu ideig élt közöttünk, előkény modoru, nemeslelkű férfi volt, ki a sors csapásait ritka önmegadással, türelmesen viselte s ki nemcsak embertársai becslését érdemelte ki, de mint szerető, gyöngéd családító példaképe volt a családjáért élő és szorgalmasan munkálkodó férfiaknak. Súlyos szembaja miatt tiszti főügyészi állásából nyugdíjba vonult s ekkor a vármegye elismerése kísérte őt. Majd elköltözött városunkból Kassára s ott december hó 25-én hosszas szenvedés után elhunyt. Halála széles körökben kelt őszinte részvétet. Özvegyén szül. felsőkubini és deménfalvi *Kubinyi* Gizellán kívül gyermekei: *László*, a honvédelmi miniszteriumhoz besorozott honvédeornagy nejével szelcei és bocsonádi *Szeleczky* Jolánával, továbbá *Gyula*, cs. és kir. vezérkari őrnagy, *Izaura* férjével; altornyai *Lőrincz* Ignác csendőr alezredessel és *Aladár*, valamint sógornője: özv. *Kubinyi* Aladárné kiterjedt rokonsággal gyászolják az elhunyt tisztet férfit, kinek hült tetemét decz. 27-én Kassán történt megáldás után Várgedére szállították s ott december 28-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. — A koporsó felett csetneki *Gyürky* Pál főesperes mondott megható beszédet, szép szavakkal méltatva az elhunyt kiváló érdemeit. A vármegye képviselőjében dr. *Söldos* Béla másodfőjegyző jelent meg a temetésen s a központi tisztviselők nevében a ravatalra koszorút helyezett.

Mészáros István helybeli királyi törvényszéki bírót és családját mély gyász érte, amennyiben édes anyja: *Mészáros* Józsefné szül. Egri Borbála, egy köztisztelőben állott, nemesszivű matróna múlt héten 85 éves korában Tur-Terebesen elhunyt. Halála széles körökben és nagy vidéken keltett őszinte részvétet.

A tiszai ev. egyházkerületet mély gyász érte, mert érdemes főjegyzője: *Korbély* Géza, a sárosi evang. egyházmegye főesperese 57 éves korában december 27-én Miskolcra testvérhugainál hosszas szenvedés után elhunyt. Halála nemcsak egyházi körökben kelt őszinte részvétet, de a közélet egyik értékes, nagytudású munkását vesztette el, kit vármegyénkben is széles körökben ismertek mint az egyházi és tanügyi intézmények egyik kiválóságát s mint rozsnyói evang. főgimnáziumhoz érettségi vizsgálatokon ismételtén kiküldött kormánybiztost. December 29-én temették nagy részvét mellett Miskolcra.

Özv. Horváth Józsefné városunkban decz. 27-én meghalt 29-én temették.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás* Lajos rozsnyói püspök f. évi XXII. főpásztori körlevele, a melyben a nemzeti felajánlás megújítására hív föl lelkes szavakkal Jézus sz. szíve előtt. Ezután az egyházmegyei naptárnak az új viszonyokhoz mért javításait közli papjaival. Az orsz. anya- és csecsemővédő egyesület levelezőlapjának iskolai terjesztését kívánja. Jelentést kér a magyar „Vöröskereszt egyesület” érdekében tett intézkedések eredményéről. Az I. félévi lelkészi korpótlékok folyósítását kihirdeti. Gyűjtést rendel „Pro Transsylvania” orsz. erdélyi segítőegyesület javára. Közöl egy kuriai végzést az alapítványok kormányhatósági jóváhagyásának mellőzéséről; az új bélyegtarítással kapcsolatban figyelmeztet arra, hogy egyelőre a hivatalos nyugtáknál a régi bélyegtarita érvényes. A Hadsegélyző hivatal kiadja IV. Károly király arcképét. Ófelsége koronázása alkalmából iskolai ünnepet rendel; a mise kánonjában Károly királyról meg kell emlékezni. Háborus idő tartama alatt az oltárokon nem vasz gyertyák is égethetők. Tállyán Miklós imatüzetkét ajánlja. Közli, hogy *Ferencz* István ipolygalsai káplánt ideiglenes lelkésznek Feledre rendelte.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Halmágyi* Ferencz halmii járásbírósi telekkönyvvezetőt a rozsnyói járásbíróshoz helyezte át.

Zenevizsga. Megirtuk lapunk múlt számában, hogy *Kolbay* Sári városunkban és a vidéken is kiváló hírnévnek örvendő zenetanárnő január 4-én d. u. 5 órakor az Apolló-Színházban növendékeivel zenevizsgát rendez, melynek tiszta jövedelme a helybeli katonasírok fenntartási alapja javára lesz fordítva. A vizsga műsora a következő: 1. Riszner: „Népdalok” négykézre előadják: Szabó Rózsi 15 éves és Lévai Ilona. — 2. Hünten: „Rondino” és Burgmüller: „Abschied” előadja: Braun Bella III ad éves. — 3. Heller: „Verirrt” előadja: Lukács Géza III ad éves. — 4. Rohde: „Freudvoll” előadja: Lévai Ilona IV ed éves. — 5. Tarnay Alajos: Gyöngyvirág és Volkmann: „Csalogány dal.” éneklő: Lévai Ilona. — 6. Franz Behr: „Galopp” hatkézre előadják: Lévai Ilona, Braun Bella és Kárpáti Gizi. — 7. Schuberttől: „Vizáradat” és Mozarttól: „Bölcsődal” éneklő: Donáth Boriska. — 8. Clementi: Sonata G—dur előadja: Kárpáti Gizi. — 9. Chopin: „Mazurka” előadja: Löcherer Lili. — 10. Chovan: „Ungarische Stimmungsbilder”, előadja: Marikovszky Elza. — 11. Chopin: „Valse E—moll” előadja: Kármán Katinka. — 12. Beethoven: „Sonata C—moll” Allegro molto é Con brió és Adagio molto előadja: Donáth Boriska. — 13. Chopin: „Nocturne F—moll” és Clementi: „Rodno G—moll” előadja: Czimer Márta az országos nemzeti zenede magánövendéke. — 14. Schuberttől: „Három a kis lány” című operettből és Offenbachtól: „Babadal” a „Hoffmann meséi” című operából éneklő: Kármán Katinka. — 16. Suppée: Nyitány a Paraszt és költő operából. Hatkézre előadják: Czimer Márta, Veress Emmi és Marikovszky Elza.

A Vöröskereszt-kórház karácsonya. Múlt vasárnap, december 24-én, mikor a szeretet ünnepének előestéjén a karácsonyfa gyertyái mindentelé kigyulladtak, az itteni Vöröskereszt egyesület kórházában is örömkönnök csillogtak a sebesült és beteg katonák szemében, mert a jóságos, nemes lelkű vezetőség gondoskodott róluk is és igyekezett elfeledtetni velük a szenvedéseket s az otthontól távollét által okozott bánatot. — A főgimnázium tágas tornacsarnokában délután 4 órakor gyülekezett a polgári és katonai közönség s a hölgyek díszes gárdája. Megjelentek a hivatalos előkelőségek: *Kubinyi* Géza főispán, a Vöröskereszt egyesület elnöke, *Lukács* Géza alispán, dr. *Kovács* László polgármester, *Széman* Endre prelátus, *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnök, *Lánczy* Kálmán kir. pénzügyigazgató, *Máriássy* László árvaszéki elnök, dr. *Meskó* Miklós megyei tiszti főorvos, dr. *Zehery* István Vöröskereszt kórházi vezető főorvos az orvosi karral, *Simon* Mihály ref. lelkész, *Madarász* Pál pénzügyi tanácsos, a koronás társaság képviselői stb. stb. A katonai tisztikar — élén *Konrád* alezredessel — testületileg jelent meg s az orvosi kart: dr. *Austerlitz* Vilmos főorvos, orvosfőnök képviselte. A vendégeket a megjelenésben akadályozott elnöknő helyett *Máriássy* Lászlóné alelnöknő és *Gaál* Emil gondnok fogadták. — Az ünnepélyt a karzaton elhelyezkedett katonai alkalmi énekkar nyitotta meg, majd dr. *Cservenka* Béla főgimnáziumi hittanár tartott mélyen átértzett s költői gondolatokban is gazdag, szép alkalmi beszédet, melynek hazafias vonatkozásai nagy hatást tettek a lelkekre. — A sebesült katonák nevében magyar nyelven *Szente* Ferencz szólt, hálás szívvvel mondva köszönetet a kórház gondos és figyelmes vezetőségének s mindazoknak, kik a karácsonyest kellemessé tételéhez hozzájárultak; különösen meleg szavakkal emlékezett meg a kórház kiváló orvosairól, az ápolónők gyöngéd bánásmódjáról s a példás, mindenkit kielégítő ellátásról. Utána *Farkas* János német nyelven szólt, s ő is a katonák hálás köszönetét tolmácsolta. Majd *Konrád* alezredes intézett beszédet a katonákhoz, vigasztaló szavakkal igyekezett őket megnyugtani, bátorítani; majd elismeréssel szólt a Vöröskereszt egyesületiségének és mindazoknak áldozatkészségéről és nemesszivű jóságáról, kik az otthonjuktól távol levő derék katonáknak a karácsonyát megédesítik. — A lelkes beszéd után a Hymnuszt énekeltek el s aztán az ajándékok: cigaretták, kalács, sütemény, édességek stb. kiosztása kö-

vetkezett. A kórház 24 szobájának mindenikében volt izléses egyszerűséggel díszített karácsonyfa s minden kórszoba betegeinek meg volt az öröme. Az elismerés és különös dicsőret valóban meleg hangján kell kiemelnünk, hogy a karácsonyfák díszítését s általában az ünnepély előkészítését özv. *Terray* Istvánné az ápolónők főnöknőjének: *Máriássy* Lászlónénak helyettese páratlan gondnal, figyelemmel és tapintattal végezte. A gondnok és az iroda személynete s az ápolónők készségesen segédkeztek a kórházban lankadatlan buzgósággal, odaadó lélekkel és gyöngédséggel működő *Terray* nénak. A szobákban a vendégek sorra nézték a karácsonyfákat, s a katonák derűs arcza a jelenvoltak lelkéből is az őszinte öröm érzetét váltotta ki. Még külön kiemeljük, hogy a koronás társaság most is jelentékeny áldozatot hozott a karácsonyfaünnepély kedvesebbé tételére céljából.

A hadiárvák karácsonya. Szép megható karácsonyi ünnepélyt rendezett *Nechvatal* János ezredes és dr. *Kovács* László polgármester közös eszméjéből kifolyólag a városi árvaszék, karöltve a helyben állomásozó cs. és kir. 80 ik gyalogezred tisztikarával e hó 24-én a muzeum-egyesület épületének egyik emeleti helyiségében. Összesen 24 városi hadiárvának, — a kiknek édes atyjuk hősi halált halt, — örökké emlékeztetéssé tette az ez idei karácsonyt a jótékony nemes szívű kegyelet. A városnál begyűlt és rendelkezésre álló összegből 1248 kor. 81 fillért fordított *Perecz* Samu árvaszéki ülnök arra a célra, hogy a 24 szegény hadiárva téli meleg ruhával, cipőkkel s más szükséges ruhaneművel elláttassék. A bevásárlásnál a segédkeztet dr. *Institoris* Endréné urnő vállalta magára. A karácsonyi ünnepélyen a helybeli helyőrség tisztikara szép karácsonyfát állított a hadi árváknak s megvendégelte őket bőkezűen. A rimaszombati Conservgyár pedig almát és kandirozott gyümölcsöt küldött a karácsonyára. Az ünnepségen a felruházott hadi árvák már az ajándékba kapott új öltözetekben jelentek meg. A tisztikar részéről *Demeter* főhadnagy tartott megható beszédet, azután *Perecz* Samu köszönte meg a tisztikar megjelent képviselőjének a szives közreműködését és a hadiárvákhoz intézett buzdító meleg szavakat.

A 11 órai záróra. A hivatalos lap december 29-ki száma a belügyminiszterium rendeletét közli, amelyben a tüzelőanyagok legmesszebbmenő kiméltése érdekében több rendbeli intézkedést léptet életbe a városok utcái világításának korlátozása tekintetében. Majd a következőket rendeli: A nyilvános étkező és szórakozó helyiségeket (vendéglők, korcsmák, italmérő vagy elárúsító helyek és más hasonló üzletek, színházak, mulatóhelyek, kávéházak stb.) ha reájuk a hatályban álló jogszabályban még rövidebb záróra nincsen megállapítva, Budapesten éjjeli 12 óránál, egyebütt éjjeli 11 óránál tovább nem szabad nyitva tartani és mindezeket a helyiségeket, ha a hatályban álló jogszabály későbbi időpontot nem állapít meg, reggeli öt óra előtt nem szabad kinyitni. Az utóbbi rendelkezés alól a rendőrhatalóság, indokolt esetekben a helyi viszonyoknak megfelelő kivételeket tehet. A 3 ik §. szerint a nyílt árusítási üzleteket (boltokat), az azokhoz tartozó irodai és raktárhelyiségekkel együtt január és február hónapokban esti 7 órától reggeli fél 8 óráig, márczius és április hónapokban esti 7 órától reggeli fél 7 óráig, az olyan üzleteket pedig, amelyekben tulnyomóan élelmi- vagy egyedárusági cikkekkel árusítanak, január és február hónapokban pedig esti fél 8 órától reggeli fél 6 óráig zárva kell tartani. Ez a rendelet 1917. január hó 2-án lép hatályba; be nem tartása esetén, két hónapi fogság és 600 koronáig terjedhető pénzbírság a büntetés.

Az Apolló-moziban a karácsonyi ünnepek alatt telt házak nézték végig az érdekes és stílusos programot. Szilveszter este és újév napján a király temetésének második része lesz bemutatva s ezenkívül Szilveszter este előadásra kerül „A csontkéz” című detektívdráma, mely egy titokzatos gazember vakmerőségeiről szól. Újév napján „Az orvos dilemmája” című film kerül vászonra, melyben a női főszerepet *Else* Frölich játsza, a híres és szépséges mozdíva. Ezen kívül a kísértő műsor is elsőrendű és új-szerű.

